Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 226. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ЛИСТОПАДА 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 26, 1985 No. 226. VOL. XCII.

КОМІТЕТ УНСОЮЗУ ПЛЯНУЄ ВІДКРИТИ БЮРО У ВАШІНҐТОНІ

ПОШУКУЄТЬСЯ КЕРІВНИКА

Джерзі Ситі, Н.Дж. — На окремому засіданні Комітету УНСоюзу Оборони Української Спадщини одноголосно рішено відкрити добре вивінуване бюро на терені Вашінгтону, щоб там поборювати хвилю знеславлювання українців.

Це рішення запало після того як комітет провів працю різних українських організацій, що включилися в поборювання знеславлювання українців і які стараються про те, щоб працю ОСІ (Бюра спеціяльних інвестиґацій) перевірено в Конгресі ЗСА.

Комітет УНС Оборони Української Спадщини створено у травні 1985 року в часі річних нарад Головного Уряду, який виасигнував на працю комітету 100,000 долярів і звернувся із закликом до членів УНС складати свої датки на ту ціль.

Комітет відбуває щомісячно свої засідання і нав'язав контакти з усіми українськими і не-українськими організаціями, що зацікавлені в діяльности ОСІ. Саме всі ті організації ствердили, що праця комітету може бути найбільше успішною зі створенням бюра у Вашінгтоні, що мало б затруднені на повний час сили.

Комітет УНС Оборони Української Спадщини здеклярував також 10,000 дол. на публікацію збірника „Україна в часі Другої світової війни: історія і її наслідки", що її підготовляє Канадський Інститут Українських Студій університету Альберти. Збірник, який опрацьовує проф. Юрій Божик, містить матеріяли, які були виголошені на симпозіюмі в Торонто і в якому брали участь провідні українські і не-українські науковці.

Комітет також вирішив закупити 10,000 копій памфлету про діяльність ОСІ, що його видала організація Американці за справедливість. Цей памфлет, який вказує на проблему і виясняє діяльність ОСІ, члени УНС можуть одержати безплатно, але з надією, що зложать добровільну пожертву на дію комітету.

Комітет УНС Оборони Української Спадщини рішив уфундувати машину для копій для новоствореного Українсько-американського Комітету Справедливости у Чикаґо, яке поставило собі за ціль оборону проти знеславлювання.

В майбутньому комітет буде розглядати усі прохання допомоги від українських організацій, що займаються справою ОСІ і обороною проти знеславлення.

Комітет надіється відкрити бюро у Вашінгтоні вже в найближчому часі. Аплікації на становище директора бюра комітет вже приймає в Головній Канцелярії, 30 Montgomery Str., Jersey City N. J. 07302.

Відкриття бюра у Вашінгтоні вимагає великих фінансових ресурсів і забере фонди які досі комітет зібрав. Дальший успіх бюра і праці комітету залежить від датків членів УНС і тому Комітет Оборони Української Спадщини устами Головного Уряду УНС закликає всіх членів до щедрих датків на шляхетну ціль оборони проти знеславлювання українців в ЗСА.

КОМІСІЯ ДЕШЕНА ПОЇДЕ ДО СССР, АЛЕ ПІД ПЕВНИМИ ПЕРЕДУМОВАМИ

Джерзі Сіті, Н. Дж. Жуль Дешен, голова спеціяльної канадської комісії для просліджування воєнних злочинів „нацистських коляборантів", подав 19-го листопада ц.р. до відома преси, що його представники поїдуть до СССР і чотирьох інших країн, де можна зібрати інформації про підозрілих у співпраці з нацистами, але усі ті п'ять країн мусять погодитися на визначених комісією шість передумов.

До тих шести передумов, які мусять бути прийняті урядами держав, до яких відпоручники Комісії Дешена вибираються, є: задержання повної дискредитації усіх інформацій, незалежні від уряду перекладачі, дозвіл на доступ до оригінальних документів, доступ до ранніших зізнань свідків, свобода в опитуванні свідків на підставі канадського права, накручення усіх допитувань і розшуків на відеострічку.

Ці вимоги Комісії Дешена є включені у звіт величини 47 сторінок, що його випущено саме 19-го листопада ц.р.

В інформаціях пресі Ж. Дешен заявив, що він сам не думає відвідувати цих п'яти країн, в яких будуть шукати за матеріялами для праці комісії тому, що він не хоче ризикувати конфронтацією з представниками урядів тих держав, якими є Голляндія, Великобританія, ЗСА, Польща і СССР. Він однак не подав прізвищ тих членів комісії, які мали б їхати. Ж. Дешен заявив, однак, що коли якась країна не погодиться на передумови, поставлені комісією це буде однозначне з виявом браку співпраці із канадськими чинниками справедливости.

Заява Дешена викликала широку реакцію усіх зацікавлених працею цієї комісії. Комісія при КУК, яка займається справою знеславлення, заявила, що мусить познайомитися із 47-сторінковим звітом, щоб дати свою опінію. Сол Літтман, представник центру С. Візенталя, ствердив, що було б „катастрофальним", коли б представники Комісії Дешена не поїхали до вище вирахованих країн шукати за доказами провини.

Адвокат комісії Майкел Міген запевнив, що рекомендації української спільноти комісії з цілою певністю включено до тих вимог, що їх Ж. Дешен поставив тепер до країн, куди мають їхати його висланники. Він сказав, що ті шість вимог будуть обговорювати представники канадського міністерства внутрішніх справ і канадських амбасад в тих країнах, де мають збирати докази представники Комісії Дешена.

Комісія має закінчити свої праці до кінця року, але існує можливість, що Ж. Дешен продовжить цей речинець.

Пентаґон виробив заходи боротьби зі шпигунством

Вашінгтон. — Спеціяльна комісія Департаменту оборони виробила обширну програму боротьби зі шпигунством, до якої в першу чергу входить обмеження доступу до секретної інформації і старанна перевірка працівників Пентаґону і компаній, які виконують військові замовлення.

Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер повинен вирішити, які рекомендації комісії можуть бути прийняті зразу, а які треба передати в Конгрес для обговорення і остаточного одобрення.

Комісія Пентагону була створена в липні, після арешту Джана Вокера і викриття шпигунської групи, якою він керував.

В програмі є 63 рекомендації, але багато високопоставлених працівників Пентагону вважають, що деякі тяжко буде застосувати. На приклад, до програми включено пункт про значне зменшення кількости секретної інформації і про знищення значної частини архівів, які містять застарілу документацію. Такі спроби плянувалися і раніше, але без успіху.

„Беручи під увагу справу Вокерів та інші провали, ми повинні подвоїти зусилля, спрямовані на забезпечення секретности, — сказав один з представників Пентагону". — Праця комісії не повинна стати черговим мертвонародженим заходом. Вона повинна принести плоди".

Вважають, що найбільший спротив у Конгресі викличе рекомендація широко використовувати „детектори брехні". Багато конгресменів вважає, що покази, одержані таким способом, недостовірні, а єдина мета, з якою детектор вживається, — це бажання зекономити час, потрібний для більш надійних перевірок. Спеціялісти твердять, що достовірність відомостей, одержаних з застосування „детектора брехні", лежить у межах 55-99 відсотків.

Конгрес дозволив Пентагонові провести 14,000 випробувань на детекторі. Але цей дозвіл стосується лише працівників, які мають доступ до особливо секретної інформації. Комісія настоює, щоб дозвіл був поширений і на осіб, які мають доступ до будь-якої секретної інформації.

ПОНАД 50 ОСІБ ЗАГИНУЛИ В ЗАХОПЛЕНОМУ ЄГИПЕТСЬКОМУ ЛІТАКУ

Валлета, Мальта. — Пресові агентства і кореспонденти інформують, що 57 осіб загинули в захопленому єгипетському пасажирському літаку в неділю, 24-го листопада, під час того, як єгипетські спеціяльні частини почали штурмувати захоплений літак. Терористи, побачивши, що вони знайшлися у безвихідному положенні, вкинули три гранати в гущу пасажирів. Гранати почали вибухати одна за одною, вбиваючи людей, підпаливши внутрішнє влаштування літака, густий в'їдливий дим заслоняв вид і дусив тих пасажирів, які ще були живими.

Єгипетські вояки дістались до літака через багажний відділ, розірвавши стелю, яка розділяє пасажирський і багажний відділи, розривим матеріялом і при допомозі скорострільного вогню дістались до середини літака. Терористи, правдоподібно три палестинці і один єгиптянин, але усі вони працювали для Аммуара Каддафі, диктатора Лівії і ініціятора багатьох терористичних актів, встигли однак кинути три гранати і створили справжнє пекло в середині літака.

Один із трьох американських пасажирів, які були на літаку в дорозі з Атен, столиці Греції до Каїро, Єгипет, пізніше розпізнаний як 38-річний Скарлетт Роджер камс з Ошенсайд в Каліфорнії, був забитий разом з іншими пасажирами. Два інші американці були раніше поранені і викинені з літака терористами.

Літак типу Боїнг-737, був захоплений терористами в суботу ввечорі на атенському летовищі. Єгипетські вояки почали штурмувати літак в неділю о год. 8:15 вечора. Ціла операція тривала не більше як 10 хвилин, заявили офіційні єгипетські і мальтійські речники, але цього вистачило для терористів, щоб вони доконали свого діла і замордували велику кількість пасажирів.

У понеділок, 25-го листопада тіла помордованих все ще знаходились в літаку. Їх там залишили для оглядин спеціяльної урядової комісії Єгипту і поліції Мальти. Чотири з п'ятьох терористів-захоплювачів літака також загинули в горіючому літаку. Правду кажучи ніхто не знає числа терористів, а тільки здогадуються, що їх було чотири, або п'ять.

Капітан літака щасливо врятувався і заявив речникам поліції, що чотири особи, більш як певно були палестинцями, але всі вони заявляли, що репрезентують єгипетську „революційну групу". Містерія із захопленням літака єгипетської повітряної лінії полягає в тому, що захоплювачі не ставили жадних вимог до єгипетського уряду. Вони також не говорили куди вони хотіли скерувати лет літака, якщо б їм вдалося піднятись в повітря. Якби воно не було, — кажуть спостерігачі, — 57 осіб загинули і чи не слід би подумати про інші методи скріплення безпеки, замість відкритих атак війська чи поліції.

Помер Ю. Баранюк, довголітній секретар 371-го Відділу УНСоюзу в Нюарку

Нюарк, Н. Дж. — В неділю, 24-го листопада ц.р., помер тут ненадійно на 86-му році життя Юліян Баранюк, довголітній секретар 371-го Відділу УНСоюзу, Товариства „Запорозька Січ" в Нюарку, також довголітній голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу та багатократний делеґат і член ряду комісій конвенцій Українського Народного Союзу.

Юліян Баранюк народився в 1899 році в Глинянах, повіт Перемишляни, в Західній Україні. Закінчив середню школу та студіював теологію. По приїзді до Америки включився в українське громадське та політичне життя і став зараз таки членом УНСоюзу. Він був впродовж 49 років секретарем 371-го Відділу УНСоюзу та довгі роки одним із кращих організаторів нових членів, завдяки чому цей Відділ значно зріс у числі членів. Був він теж довгі роки головою Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Нюарку. Юліян Баранюк був членом основником Організації Державного Відродження України, а останньо членом Управи місцевого Відділу Українськoї Американської Координаційної Ради.

Панахида буде відправ-

(Закінчення на стор. 3)

„Культура" пише про українські видавництва на Заході

Париж. — Польський почитний журнал „Культура", який появляється в Парижі, помістив у жовтневому числі теплу інформаційну згадку про українські видавництва в діяспорі, зокрема про видавничий і висилковий осередок „Смолоскип" в ЗСА.

Журнал інформує, що українці на поселеннях розвинули широку видавничу діяльність в багатьох країнах Европи, в Канаді, З'єднаних Стейтах Америки, Австралії і декількох країнах Латинської Америки, всюди, де тільки є більші чи менші скупчення українців. В кожній майже країні місця проживання українців, які в більшості є вже громадянами тих країн, появляється одна чи більше газет. „Український видавчиний ринок є широкий, з огляду на велику кількість українців і їхню активність, а навіть динамічність у країнах більшого скупчення", — пише згаданий журнал.

„Культура" відмічує, що великий відсоток, зокрема середньої і молодшої верстви українських поселенців творять люди з вищою освітою, навіть діти давніх імігрантів, серед яких є багато спеціялістів різних ділянок, науковців, лікарів, адвокатів тощо.

Майже усі українські видавництва мають суспільний характер і спираються на релігійні, політичні, суспільно-громадські, забезпеченеві та інші організації і їхні дотації. Це не означає, що всі вони дефіцитові. Більшість з них, включно з тими які отримують дотації, є самовистачальними, як наприклад, видавництва наукових установ. Великою трудністю усіх видавництв, особливо суспільних, є кольпортаж. Він обмежений до великих міст.

Унікальним видавничим центром, який видає не тільки книжки, але також квартальник, є „Смолоскип", неприбуткова організація, яка при тому веде широку інформаційну діяльність про відносини на відтинках національних і людських прав в Україні й інших країнах східнього бльоку. „Смолоскип" є видавцем кількох політичних праць і публікацій українського „Самвидаву". У цій кузні слова зацікавлені можуть отримати видавання друковані не тільки українською, але також англійською, французькою, німецькою і російською мовами.

Осібно „Смолоскип" видає документи і хроніку. Останньо вже появився другий том монументальної книги із серії „Мартирологія Української Церкви". Перший том призначений Українській Православній Церкві. В 1987 році має появитися третій том „Протестантські віровизнання в Україні", а в 1988 році четвертий і останній том п. н. „Знищені українські церкви і манастирі". Другий том присвячено УКЦ тому, що в 1985 році припадає 40-річчя примусової ліквідації цієї Церкви в Україні, вимордування комуно-московськими душогубами українських єпископів та масових арештів священства і вірних. Том про УКЦ буде також надрукований англійською мовою.

Громада Ню Йорку вшанувала І. Базарка

Мгр І. Базарко виголошує слово подяки. Біля нього — його дружина Наталія.

Ню Йорк (О.К., В.Л-ць). — Тут в гарно прибраній залі школи св. Юра відбулася в суботу, 9-го листопада ц.р. ювілейна зустріч громадянства Ню Йорку з Іваном Базарком, відомим суспільно-політичним і громадським діячем, що довгими роками працював у проводі Світового Конгресу Вільних Українців та його очолював в роках 1982-1984 як теж у проводі Українського Конгресового Комітету Америки на різних постах.

Біля 300 осіб з усіх прошарків та усіх переконань української громади зібралося, щоб вшанувати 75-річчя життя і довгих років відданої суспільної праці відомого та загально шанованого мгра І. Базарка. Зустріч зорганізував окремий Діловий комітет під головуванням Івана Винника, що був тостмайстром бенкету, а протекторат Почесного комітету перебрали душпастирі УКЦеркви, в якій ювілят є вірним і глибоковіруючим членом, Владика Василь Лостен і парох церкви св. Юра в Ню Йорку о. ігумен Патрикій Пащак, ЧСВВ. Вони теж засіли побіч ювілята та його дружини при почесному столі, а поруч них численні члени духовенства, представники центральних та крайових організацій та головні організатори імпрези.

В часі бенкету, що його відкрив молитвою єпископ В. Лостен вітали мгра І. Базарка Владика Лостен, колишній товариш праці в СКВУ Микола Плав'юк від себе і від Секретаріяту, та президента СКВУ Петра Саварина, протоігумен провінції Отців Василіянів д-р Юліян Катрій, який передав ювілятові ікону Почаївської Божої Матері, екзекутивний заступник президента УККА д-р Михайло Снігурович, Ніна Строката-Караванська, о. митрат Володимир Базилевський, парох української православної катедри св. Володимира в Ню Йорку, о. ігумен П. Пащак, інж. Михайло Шпонтак, голова Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій; д-р Олександер Білик від СУК „Провидіння", мгр Роман Гуглевич від ЦУКА та інші.

Тепло вітав батька син Нестор Базарко від себе і чисельної родини, яка зібралась тут, щоб спільно з громадою, вшанувати бать

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКА МИТНА служба відкрила заговір контрабанди, яка нелегально перевозила різнородну зброю із З'єднаних Стейтів Америки до Філіппін. Тепер показалося, що частина тієї зброї попадала в руки урядових чинників, і про неї знав також президент Філіппін Фердінанд Маркос, який сам є великим колекціонером зброї. Справу перепачкування зброї перевіряє тепер Федеральне Бюро Інвестиґацій.

УРЯДОВІ ОСОБИ в Ню Делі, Індія, заявили, що спеціяльна комісія закінчила слідство у справі летунської катастрофи пасажирського літака індійської летунської лінії, який впав у відкрите море біля берегів Ірляндії в червні цього року і всі 329 пасажирів і обслуга загинули. Копію цього слідства отримало пресове агентство Ассошієйтед Пресс. У відомленні індійські учасники комісії висунули теорію, що літак розірвався у повітрі, отже треба припускати, що експльозія наступила у висліді розриву бомби. Очевидно, комісія не каже і не спекулює хто міг підкласти вибуховий матеріял на канадському летовищі, бо літак летів з Канади до Ню Делі.

ЧЕРЕЗ ХВОРОБУ одного із совєтських астронавтів Владіміра Васютіна контрольна станція скоротила місію трьох астронавтів, які кружляли довкола землі у міжпростірній ляборatoрії „Союз-7". Після приземлення в Казахстані, Васютіна поспішно відвезли до найближчого шпиталю. Пресове агентство ТАСС не дає жадного пояснення про хворобу Васютіна, але західні кореспонденти здогадуються, що він потребуватиме втручання хірургів.

СУДАН ЗАПРОТЕСТУВАВ проти перестороги Державного департаменту ЗСА для американських громадян не їхати до Судану, особливо до Хартуму, який є гніздом лівійських терористів. Прем'єр-міністер Судану Ґазолі Деффаляг відбув офіційну розмову в тій справі з амбасадором ЗСА до Судану Александром Ґораном і вимагав пояснення перестороги Державного департаменту. Як відомо, Вашінґтон домагався, щоб суданські речники заборонили всяку підпільну діяльність лівійських терористичних груп, бо в противному випадку ЗСА будуть змушені не тільки дораджувати своїм громадянам здержатись від поїздки до Судану, але застосують також інші міри безпеки.

ІРЛЯНДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ в Дубліні ратифікував великою більшістю голосів договір підписаний між прем'єр-міністром Великобританії Марґарет Тачер і прем'єр-міністром Ірляндії Ґарретом ФіцДжералдом. У Лондоні цей договір буде поставлений під голосування в палаті громад у другій половині цього тижня.

СОВЄТСЬКІ ГРОМАДЯНИ розкупили усі числа газети „Ізвєстія", у якій було поміщене інтер'вю дане президентом ЗСА Роналдом Реґеном чотирьом совєтським журналістам. Не зважаючи на скорочення і односторінковий коментар, який був поміщений побіч інтерв'ю, газету тяжко було купити в книжкових крамницях. Поінформовані особи з американської амбасади кажуть, що видавці обмежили випуск до 250,000 примірників. На „чорному ринку" за це число „Ізвєстій" деякі особи платили по 10 і 12 рублів.

ЛОНДОНСЬКА БІРЖА повідомила, що Совєтський Союз знову продав на міжнародних ринках більшу кількість золота і діямантів за тверду валюту, яка є дуже потрібна совєтським господарникам для закупу інших товарів за кордоном. Економічні спостерігачі кажуть, що прихід твердої валюти в 1985 році дуже зменшився, як СССР перестав експортувати оливну ропу і бензину. Кажуть, що деякі оливні джерела в СССР почали висихати.

НЕПОРОЗУМІННЯ В грецькому уряді поглиблюються з кожним днем, заявляють політичні спостерігачі. З посту міністра інформації і преси зрезиґнував черговий член кабінету Костас Ляліотіс. Листа резиґнації він передав в руки прем'єр-міністра Андреаса Папандреу, позиція якого також загрожена і хто знає чи йому не прийдеться зрезиґнувати, якщо події будуть розвиватися некорисно для уряду. Скрайньо-ліві і комуністична партії погрожують бойкотом уряду, якщо Папандреу не дасть задовільняючого вияснення його нібито „приязної співпраці" з „американськими імперіялістами". Як відомо, комуністи і їхні попутчики домагаються зірвання грецько-американських договорів і ліквідації військових баз на грецькій території.

В Ірвінґтоні помер С. Мисько

Ірвінґтон, Н. Дж. — У вівторок, 19-го листопада 1985 року, тут помер на 72-му році життя бл. п. Степан Мисько, заступник шефа поліції в Ірвінґтоні на протязі багатьох років. Він вступив в ряди поліції в 1940 році і служив у різних відділах. На пенсію в 1978 році пішов в ранзі заступника шефа поліції. С. Мисько був членом багатьох професійних, громадських, спортових та інших товариств, в тому числі українських.

Народжений в Нюарку, жив в Ірвінґтоні, а шість років тому перенісся до Брик Тавншіп.

Залишив в жалобі дружину Рут, сина Степана, мол., дочку Катерину, брата Василя і сестру Іванну з родинами.

В АМЕРИЦІ

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР Александра Гейґа, Норман Броко, видав рапорт, в якому сказано, що А. Гейґ буде, мабуть, намагатися дістати номінацію Республіканської партії на становище президента у виборах 1988 року. 60-річний А. Гейґ займав різні військові і цивільні посади — від командуючого військами НАТО до шефа персоналу Білого Дому. Був він і державним секретарем в Адміністрації Роналда Реґена. „Гейґ служив чесно нашій країні на протязі трьох десятиліть і він має всі дані, щоб стати прекрасним президентом", — сказано в рапорті. А. Гейґ сказав, що він ще не готовий обговорювати свої майбутні пляни, але й не заперечив можливости взяти участь у виборчій кампанії 1988 року.

В ПОШИРЕНОМУ В ОБ'ЄДНАНИХ Націях повідомленні підкреслюється, що масове вбивство мирних жителів Афганістану є головним порушенням прав людини в цій країні, окупованій „іноземними військами". У повідомленні, написаному в незвичайно різкому для ОН тоні говориться також, що комуністичний уряд Афганістану, підтримуваний „зовнішніми силами", ставить під загрозу існування цілих груп населення країни і національних меншин.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД лідерами держав і міністрами торгівлі країн Караїбського басейну і двома тисячами промисловців, віцепрезидент ЗСА Джордж Буш заявив, що лише вільна торгівля приведе до економічного розквіту країн цього району. Адміністрація президента Роналда Реґена повністю скасувала мито на ввіз товарів 21 країни Караїбського басейну. Багато товарів цих країн не оподатковуються в ЗСА. Але лідери цих країн хотіли б, щоб ЗСА скасували також експортні квоти на ввіз цукру і текстильних виробів.

ЗА ДАНИМИ КРАЙОВОГО бюра перепису, населення великих міст півдня і заходу країни росло від 1980 до 1984 року швидше, ніж в інших частинах З'єднаних Стейтів Америки. 76 відсотків американців проживають тепер у великих містах і їх передмістях. Щорічний приріст населення великих міст становить один відсоток. Найбільш населеним і далі залишається район Метрополітального Ню Йорку, який об'єднує північносхідню частину стейту Ню Джерзі і південнозахідній Коннектикат. Тут з 1980 року населення збільшилося на півтора відсотка і становить 17,8 мільйона.

ДОКТОР ЛЕНАРД БЕЙЛІ, який у минулому році пересадив дівчинці, яку умовно назвали „бейбі Фей", серце мавпи, прооперував минулого тижня іншу дитину, яка народилася з таким же вродженим дефектом серця. Їй було перещеплено серце дитини, що вмерла після народження. Операція була зроблена в медичному центрі при університеті міста Лома Лінда, Каліфорнія.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертється тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Хто виграв у Женеві?

У своєму звіті про конференцію на вершинах, яка відбулася у Женеві в днях 19 і 20-го листопада, перед обома палатами Конґресу, а в минулий четвер 21-го листопада, президент Роналд Реґен з прикметним йому гумором заявив: „Було там 3,000 кореспондентів і буде 3,000 різних поглядів про конференцію". І він правду сказав: уже зараз після того виступу Реґена, де зібрані конґресмени й сенатори вчинили йому стоячу довготривалу овацію, телевізійні коментатори і їхні інтерв'ю з різними сенаторами та приявними в Женеві кореспондентами, один одному заперечували у своїх оцінках. Наприклад: Виграв, мовляв, Реґен, бо виступав у розмовах з Ґорбачовим як речник об'єднаного вільного світу, в очі сказав Ґорбачову про недопускальну експансію комунізму і про відсутність людських прав в СССР і доказав цілому світові, що наклепом є постійно повторюваний комуністичним світом закид, що він, Реґен, це „ковбой поквапний до пістолі". Інші кажуть: Виграв Ґорбачов, бо він доказав, що хоч не мав за собою досвіду в міжнародній політиці, вмів поводитися свобідно, переводити пресову конференцію, боронити комуністичні вірування і домігся того, що американський Президент говорив з ним, як рівний з рівним.

Обидві сторони мають рацію. І рацію мали б ті, які схарактеризували б ту минулотижневу, вже 11-ту з черги від кінця Другої світової війни, вершинну конференцію українським народним висловом „З великої хмари малий дощ". Але знову таки — великого дощу ніхто не сподівався. Всі знали, що коли минулі 10 зустрічей американських президентів з совєтськими вельможами не довели до „замирення", то 11-та не доведе. І Реґен та негайно після нього телевізійні коментатори призналися, що успіхом був уже сам факт тієї зустрічі у Женеві, сам факт, що Реґен і Ґорбачов розмовляли впродовж 11-ох годин, з того п'ять годин на одинці, це вже був успіх, бо, відомо, хто веде переговори, той не квапиться воювати. Реґен у своєму звіті Конґресові і народові старався переконувати, що та зустріч у Женеві була „корисною", бо „зроблено добрий початок до дальших переговорів". Проте водночас він і найшвидші коментатори підкреслювали, що між американською і совєтською делеґаціями були „фундаментальні різниці" в оцінці однаково військової, як і політичної ситуації, була фундаментальна розбіжність навіть у самому підході до проблеми людських прав та експансії комунізму і самого розуміння, що таке людські права та що таке зберігання у світі пошанування прав народів.

Ясно, що були, є і будуть „фундаментальні різниці", бо так воно є від приходу до влади большевиків в жовтні 1918 року. Реґен і його найближчі дорадники кажуть правду, що дійсний тривкий мир може настати тільки тоді, коли кремлівські володарі змінять цілу свою настанову до способу свого правління в СССР і своєї поведінки у світі. Але ж це значило б, що вони повинні заперечити самі собі — цього не можна від них вимагати — можна тільки бажати собі, щоби ситуація в Евразії і в сателітських країнах та в міжнародному світі захитала основами імперії — тільки тоді, з упадком цієї „злющої імперії", як її колись називав був той сам Реґен, може настати справжній мир.

Тепер Реґен вже не вживає різких слів на окреслювання СССР і його володарів. На доказ, що „зроблено добрий початок" у покращуванні відносин між ЗСА і СССР Реґен назвав факт, що він запросив Ґорбачова до Америки в 1986 році та що він, Реґен, поїде до Москви в 1987 році. Підписано договір про посилення культурних контактів, що наробить багато клопоту ФБІ, бо тими совєтськими „культурниками" будуть напевно шпигуни, рішено відновити ідею нових консулятів — американського у Києві й совєтського в Ню Йорку, що теж створює дуже дискусійну проблему, кому з цього найбільша користь і кому шкода. Ті „успіхи" не зупинили перегонів у зброєнні, які будуть продовжуватись. Чи зупинять їх дальші контакти і дальші „вершинні конференції", покаже щойно майбутність. Найбільша користь для вільного світу не з Женевської конференції Реґена з Ґорбачовим, а з його зустрічі зараз після закінчення розмов у Женеві у Брюсселі з лідерами всіх членських держав з НАТО. Там всі вони висловили Реґенові свою солідарність з ним, там стверджено ще раз єдність вільного світу супроти Совєтського Союзу і веденої ним експансії комунізму у світі.

Д-р Мирон Куропась

ПАРОДІЯ СПРАВЕДЛИВОСТИ

I.

У своїй першій зустрічі віч-на-віч зі совєтськими членами КҐБ на американській землі президент Роналд Реґен остовпів, а совєтські представники засміялися.

Коли Президент гостив у Білому Домі з великою „помпою" принца Чарлза і принцесу Діяну, український моряк Мирослав Медвідь лежав побитий, скований, під впливом наркотиків, близький смерти у вологому і темному закутку корабля „Маршал Конєв", коли цей випливав у напрямі Мехіканської затоки.

Людина, яка доручила перехопити єгипетський літак, на якому були палестинські терористи, у міжнародному просторі, побоялася перехопити совєтський торговельний корабель з терористами КҐБ таки на американських водах.

Ясним було, що Медвідь хотів втечи. Його бажання найкраще підкреслив факт, що він двічі пробував утечі. Його бажання потвердила Ірена Падох, єдина українка, американська горожанка, що мала дозвіл його перепитувати у рідній мові.

Ясним є також, що Департамент справедливости і Уряд знівечили первісні спроби Медведя утечі. Навіть державний секретар Джордж Шулц признав це одверто.

Що однак не є ясним, то питання, чому Білий Дім зіґнорував благаня 46 американських сенаторів, а був толерантним до жорстокого злочину, що його зроблено, зіґнорував американський нарід і дозволив на те, що помилка перетворилася у справжню катастрофу.

Зізнання, які вислухали підкомісії Сенату і Палати Репрезентантів, що розглядали справу Медведя, вказували на те, що негайно після другої його спроби, Медведя силою потягнули з американської землі совєтські моряки під проводом американців, яких до того покликав Уряд, при чому Медвідь кричав і копав ногами. Чому дозволено на такий насильний вчинок?

У заяві до представників американських українців, які брали участь у конференції Державного департаменту, у справі Медведя, після його третього повороту на американську землю, амбасадор Джан Матлак запевнив присутніх, що Медведя будуть перепитувати в „безпечному американському оточенні".

Але це ніколи не сталося. Згідно із зізнаннями, які предложено в часі переслухування в Палаті Репрезентантів, совєтські чиновники були цілий час присутні, навіть як Медвідь спав. Ані разу не дозволено йому в часі переслухання говорити українською мовою. Згідно із зізнаннями майора Вілліяма М. Ганта III, американського психіятра, що бадав в той час Медведя, український моряк пробував покінчити самогубством, коли його вдруге повернули на корабель. Гант також звітував, що Медвідь був під впливом наркотиків і правдоподібно йому також загрожували, що пімстяться на його родині, коли він таки залишиться в ЗСА. Медвідь в окруженні чиновників КҐБ тоді заявив, що він хоче повернутися до СССР.

Наші суди мали до діла з таким насильством багато разів. На підставі наших законів ніхто із чоловіків чи жінок не може бути змушений робити щось проти своєї волі без правильного судового процесу. Наші суди також стоять на становищі, що кожна людина в ЗСА, незалежно від національности і способу в який вона дісталася на американську землю, має право на повну охорону правних чинників.

Продовження буде.

Михайло Кучер

„ДАРУНОК" БЕЗБОЖНОЇ МОСКВИ НА ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ

I.

У Вестмінстерському театрі в Лондоні весною 1985 року виступив віденський Кардинал Кеніґ. Він сказав, що політика марксистсько-ленінських режимів побудована на насильстві, скерована проти свободи та гідности людини. З тої причини треба підняти голос на захист всіх, кого гонять і хто страждає за віру в комуністичних країнах. Кардинал ствердив, що у Східній Европі помічається зріст зацікавлення релігією і комуністичні режими вже не можуть ігнорувати таке явище, хоч продовжують боротьбу з „пережитками". Комуністичні режими продовжують твердити, що в майбутньому суспільстві не буде місця для релігії. Тому Кардинал Кеніґ думає, що зміна відношення комуністичних режимів до релігії можлива тільки тоді, коли прийде до глибоких змін системи, на що зараз нема жадних ознак.

Кардинал зазначив, що коли Захід і Схід вживають одні і ті ж слова, то вони мають різні значення в совєтській системі. Тому совєтське твердження про відділення Церкви від держави не має жадного практичного значення в СССР.

Кардинал ствердив, що совєтська преса, радіо і телевізія змушені визнати, що релігія не відмирає. Помічається протилежний процес. Совєтський режим бореться з побільшеним зацікавленням релігією переслідуванням віруючих, що продовжується і за Ґорбачова.

Згідно з домовленням в Гельсінках Совєтський Союз зарахував себе до великої европейської спільноти, але його практика показує щось зовсім протилежне. В СССР порушують основні права людини.

Кардинал сказав, що совєтська молодь більш не вірить совєтській антирелігійній пропаґанді. Молодь ставить питання в чому полягає сенс життя, які є основні вартості життя поза консумцією. Жорстока боротьба з релігією викликає питання чому? Кілька років тому в Римі був симпозіюм п.з. „Лавреати нобелівських премій і релігія". Присутні вчені належали до різних націй і релігійних вірувань, але всі були християни. Основа їх поглядів була релігійна.

У Москві продовжуються чутки про те, що на тисячоліття хрищення Русі московський патріярх вирішив зробити нечуваний дарунок віруючим — відкрити один із столичних московських манастирів. Спочатку думали, що це буде Вознесенський Донський манастир на Шаболовці, заснований на початку XУ сторіччя удовою Дмитра Донського. Врешті вирішено „дарувати" Данилів манастир над Москва-річкою. Невідомо кого в Совєтському Союзі обмане такий подарунок, хоч це вперше за існування совєтської влади не ліквідується, не обертається в склад, у в'язницю, або в концентраційний табір, а відкривається манастир у п'яти верствах від Кремля.

Після революції Данилів манастир займав безкомпромісове становище до большевизму і при службах не поминав совєтську владу.

Останнім часом у Даниловому манастирі були реставраційні майстерні. Якщо манастир справді відкриють, він буде близько від комуністичного інфернального центру, де випрацьовують пляни атеїстичної аґресії. Але Москва нічого не робить необдумано. Тому не можна говорити про якусь лібералізацію режиму за Ґорбачова. Православна релігія продовжує бути потрібна Москві для підтримки та реалізації аґресивної наступальної політики під гаслом „звільнення" поневолених капіталізмом та для безпеки СССР. Теперішня ієрархія Патріярхії потрібні режимові як пропаґатори мирної політики Москви на міжнародній арені.

Одначе на тому цинічний обман Москви не кінчається. Очевидно до нововідкритого манастиря підуть незрячі закордонні туристи і вдома будуть оповідати сантиментальні байки. Наступ Москви на досі наївний Захід має успіх.

У совєтських газетах і книгах пишуть про значення хрищення Руси для культури, економіки, політики і навіть для соціяльної структури тодішнього суспільства. Одначе при тому совєтські автори підкреслюють, що народу християнство не торкнулося.

Минулого 1984 року в СССР вийшла друком книга проф. Гордієнка „Хрищення Руси, факти проти леґенд і мітів". Ця книга мала успіх зокрема серед вчителів. Протягом кількох днів наклад у 75,000 розкуплено.

Далі треба згадати цікаву книгу Василя Бєлова „Лад". Наклад — 50,000 примірників. Цілий наклад скеровано закордон. Підзаголовок книги „Лад" досить інтриґуючий — „Нариси про народню естетику". У книзі є багато висококудожніх ілюстрацій. Фотографовано у Вологодській та Архангельській областях. Архівні фотографії отримано з Вологодського музею. Книга виявляє велике видавниче мистецтво, що пояснюється досить оригінально.

Книгу видруковано за кордоном у капіталістичній Данії. Цікавий також інший напис на книзі, який можна вважати моттом: „Батьківщина", „Старе", „Нове", „Вічне".

У передмові автор пише „Знання того, що було для нас не тільки бажане, але й необхідне. Не можна виховати в собі високі моральні основи, не знаючи того, що було до нас. Тому зрозуміле зацікавлення нашої молоді тим, що хвилювало наших молодих дідів і прадідів. З великою теплотою автор пише про побут дореволюційного села за оповіданнями своєї матері, про христини, весілля, про образи, які шанували, особливо образ Спаса, Матері Божої з прекрасною назвою в Україні Пречиста, Миколи Чудотворця. Пише як побивались батьки, зокрема матері, коли дитина помирала нехрищеною. Ікони писали віруючі майстри, нехай і самоуки і в тому лежить основа їх впливу, який не піддається раціональній аналізі.

Деякі глави книги просто насичені християнськими елементами і в тому значення книги. Очевидно є в Совєтському Союзі люди, яким дорога віра, дорогий християнський світогляд і все, що з ним зв'язане. Це дає надію, що зерна віри, присипані попелом марксизму-ленінізму живі і зійдуть при першій нагоді. Досі відомої української книги на таку тему нема, або про неї нічого невідомо.

Продовження буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Альманах майбутнього

Такий альманах появився два роки тому заходом престижевого футуристичного журналу „ОМНІ". Він вміщає цілий ряд прогноз та передбачень в усіх ділянках життя людини, що стануть дійсністю в XXI сторіччі.

І так, люди будуть втішатися у великих містах життям вільним від забруднення, з уваги на щораз меншу кількість автомобілів. Які, хоч як це дивно звучить, стануть спричинниками своєї власної смерти. Постійний ріст їхніх цін поряд високих коштів їх утримання та направ, обмежить широке ґроно їх користувачів до вузького кола дуже багатих людей. Велика більшість колишніх автоводіїв буде користуватися мобільними пристроями, погонюваними м'язами людських ніг. Вони будуть не лиш легші, але й набагато дешевші від конвенційних автомобілів. Уліпшене змащування коліс, новий тип трансмісії та новий рід споруджених матеріялів цього революційного везла, дозволить їх власникам на збільшення погінної видайности м'язів своїх ніг, при відносно великій швидкості їзди, скажімо 30 миль на годину.

До речі, масова комунікація мешканців великих міст буде відбуватися не автобусами, а рухомими пішоходами (мобільними тротуарними плятформами), що будуть постійно в русі, подібно, як наші ескалейтори. Їх швидкість буде дорівнювати 10 милям на годину, за вийнятком вхідних і вихідних рамп, в яких вона буде зменшена наполовину. Залізниці, автобуси та літаки заступлять майже повністю суперпідземки з електромагнетним погоном.

Подорож такою суперпідземкою з Ню Йорку до Лос Анджелесу триватиме півгодини та коштуватиме 54 дол. (під умовою, що інфляція буде припинена). Вагони цієї суперпідземки не будуть їхати на рейках, а поверх них з допомогою електромагнетної, левітаційної сили. Це дозволить цьому революційному засобові комунікації розвинути, на наші обставини, фантастичну швидкість 14,000 миль на годину. Такі підземки при кінці наступного сторіччя будуть заінстальовані не тільки в ЗСА, але на всіх континентах світу.

Майбутні мешканці землі, за відносно невелику оплату, матимуть змогу відбувати подорожі до надземних просторів. Така подорож триватиме шість годин та відбуватиметься з допомогою залізного кабеля спущеного з надземного сателіта та підвішеного до верхів'я гори, в околиці рівника. Вагон з 30 пасажирами, або 100-тонновим вантажем, буде пнятися по тій линві вгору з допомогою електромагнетної сили підносу. Швидкість їзди буде дорівнюватися 9,700 милям на годину.

Іншою версією такої піднебесної подорожі будуть космічні елевейтори, що користуватимуться коротшим кабелем, спущеним із сателіта, що кружлятиме на нижчій орбіті. Один кінець кабеля звисатиме в повітрі для сполуки з космічним судном (шателем), який повезе охочих в надземні простори. Згідно з опінією представника НАСА, туристичні перші вакації стануть вже дійсністю з початком XXI сторіччя. Звичайно, „космічні" туристи не можуть очікувати спочатку великих вигод, але вони не будуть теж нарікати на брак вражень та рвучких хвилювань. Пасажири таких космічних подорожей рекрутуватимуться здебільшого з аматорів фотографії та астрономії. Туристи, що шукатимуть пригод та небуденних хвилювань можуть, замість в надземні простори поїхати в підводні простори, ось хоч би до підморського готелю, що саме тепер будується на острові Ґренд Кейман, на дні океану. Його кімнати матимуть скляні стіни, крізь які туристи матимуть змогу оглядати іноземний світ фльори і фавни, що небагато різнитиметься від фльори і фавни плянет, на яких колись стане стопа людини.

Редактор журналу „Футурист", Едуард Корніш, передбачає на переломі XXI сторіччя такі речі: відкриття органічного життя у підземних водах одного з місяців Юпітера, побудову великих надземних перстенів, що будуть унапрямлювати теплову енерґію сонця до холодних полос землі, побудову фабрик на місяці та інсталяцію великої астрономічної обсерваторії на Марсі. Тривимірна телевізія, з густою сіткою сателітів, пов'яже цілу поверхню землі, з найдальшими закутками, в яких досі ця форма розваги була відома тільки з газет і оповідань. Він передбачає також побудову в надземних просторах величезних промислових та мешкальних споруд, в яких буде жити один мільйон людей. Багато з них стане мільйонерами шляхом експлуатації золота, плятини та рідкісних мінералів з астероїдів.

Але найбільші користі з технології майбутнього матиме рільництво з допомогою сателітів, які контролюватимуть збори, рівень ґрунтових вод, вологість ґрунту, вторгнення паразитних комах та унапрямлюватимуть тепло соняшних променів в загрожені холодом смуги землі для поліпшення урожаїв і зборів.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ТИСЯЧОЛІТТЯ

ІНТЕРВ'Ю З ПРОФ. МАҐОЧИМ

I.

Тисячоліття християнства в Україні є однією з найвизначніших подій в українському історичному розвитку і тому не дивно, що українці в діяспорі готуються якнайкраще вшанувати епохальну подію святкуваннями, запляннованими на 1988 рік. На протязі кількох місяців з'явилося в українській пресі декілька статтей щодо запропонованої конференції, присвяченої тисячоліттю християнства, під організаторським проводом професора Торонтонського університету Павла Р. Маґочого. В статтях порушено декілька питань у зв'язку з запропонованою конференцією. З тієї причини директори Фундації Катедри Українознавчих Студій на зустрічі в червні 1985 року отримали від проф. Маґочого повне звідомлення в тій справі. Питання, подані на зустрічі фундації і згодом зібрані президентом фундації Ігорем Бардином, разом з відповідями проф. Маґочого, подаються тут повністю.

Частина І: Як це все розпочалося?

ПИТАННЯ: Професоре Маґочий, в останніх місяцях багато написано і порушено багато питань в українській пресі, у громаді, а також і в щоденнику „Торонто Стар" на тему запропонованої конференції в справі Тисячоліття Хрищення, до якої Ви причасні, а, одначе, про те Ви дотепер сказали дуже мало. Чому?

ВІДПОВІДЬ: Так, це правда, я сказав дуже мало. Фактично, я уважав, що на цьому етапі, коли ми лише говоримо про запропоновану, а не дійсну, конференцію, мені не було потреби щось додавати до моєї заяви, яка була в трьох точках вперше видрукована 16-го травня.

П.: Що ж це була за заява?

В.: Як пригадуєте собі, у тій заяві були показані фактичні помилки у статті проф. Гарвардського університету О. Пріцака. Ця стаття появилася у „Свободі" 7-го травня п.з. „Тисячоліття християнства в Україні і українська національна гідність". Але, коли проф. Пріцак 13-го травня (ще перед появою моєї заяви) оголосив у пресі, що його стаття була написана на основі „неповної і частинно неточної інформації", тому я уважав, що вся та справа є нещасливою помилкою і на цьому кінець.

П.: Але вона не закінчилася, чи не так?

В.: Ви маєте рацію, на жаль, ні. Але тому, що пресові коментарі і поголоски про цю „контроверсію", від початку і ще дотепер сперті на неправильній інформації або на повній відсутності інформації, то я вирішив цю справу насвітлити.

П.: То як це все почалося? Як і чому Вас зацікавила справа тисячоліття християнства в Русі-Україні?

В.: В дійсності, це все розпочалося восени 1984 року перед триденною міжнародною конференцією в справі життя і діяльности Митрополита Андрея Шептицького, яку я зорганізував під еґідою Катедри Українознавчих Студій при Торонтонському університеті. Оцінюючи ту конференцію, що відбулася наприкінці листопада, по кількості учасників і по кількості друкованих і недрукованих коментарів, можу сказати, що вона (конференція) була надзвичайно успішною. З уваги на тему конференції, нею зацікавилися різні групи, такі як Ватикан, Совєтський Союз, Ізраїль. Ватикан прислав свого обсерватора в особі о. Сальваторе Скрібано, який репрезентував Секретаріят сприяння християнській єдності. Головною метою о. Скрібано, як сказано в попередньому повідомленні з Ватикану, було не лише бути присутнім на конференції і бути записаним в Табуля Ґратульорія офіційної програми, але також і зустрітися з присутніми науковцями, щоб обговорити надходяче тисячоліття.

П.: Чи така зустріч відбулася?

В.: Так в неділю рано по закінченні конференції, присвяченій Митрополитові А. Шептицькому.

П.: Хто був присутній?

В.: Запрошено було ще кілька учасників, але з тої причини, що вони мали заздалегідь замовлені квитки додому, вони не могли залишитися, таким чином, присутніми були лише о. Скрібано, проф. Василь Маркусь, семінарист Андрій Кравчук, господар зустрічі проф. Ричард Маршалл і я.

П.: Що було дискутовано?

В.: Отець Скрібано звітував, що Папа Іван Павло II особливо зацікавлений наступаючим святкуванням тисячоліття християнства в Русі-Україні і сказав, що з причини довготривалого роздору між різними Церквами, які присвоюють собі тисячоліття, як частину своєї спадщини, було б дуже небажаним, якщо б ті святкування стали приводом до дальших роздорів. Щобільше, тому що Папа, правдоподібно, в часі святкування проголосить відповідну заяву, Секретаріятові сприяння християнській єдності доручено простежити ситуацію в діяспорі і дати рекомендації, що треба було б зробити, щоб допомогти краще зрозуміти проблеми, пов'язані з тисячоліттям.

П.: Який був вислід тих дискусій?

В.: Я пропонував (не пригадую собі, чи я був одинокий, хто дав таку пропозицію), щоб скликати науковий з'їзд найкращих знавців середньовічної історії, тисячоліття християнства в Русі-Україні.

П.: Чи вашу пропозицію було прийнято?

В.: Як наслідок тієї першої зустрічі, ту ідею взято під увагу. Відтак справи пішли швидшим темпом.

П.: Як це?

В.: Секретаріят сприяння християнській єдності вислав мені запрошення з датою 20-го грудня взяти участь у засіданні в Римі 1-2-го лютого, де будуть обговорені можливості формулювання і відбуття конференції в справі „відзначення тисячоліття навернення Русі на християнство".

П.: То ідею конференції вже було прийнято?

В.: Виглядало, що так.

П.: І Ви вирішили те запрошення прийняти?

В.: Так, і що ще більш важливе, поїхати з готовою конкретною пропозицією, яка була б дискутована разом з іншими пропозиціями.

Продовження буде.

40-літній ювілей Зальцбурзької гімназії

Учасники дев'ятого Ювілейного з'їзду колишніх учнів зальцбурзької гімназії.

У суботу і неділю, 5-го і 6-го жовтня ц.р., відбувся на „Союзівці" черговий з'їзд колишніх учнів української гімназії в Зальцбурзі, метою якого було відзначити 40-ліття цієї пропам'ятної дати, коли серед сірих і непевних буднів таборового життя заходами патріотів-педагогів, під вмілим проводом покійного д-ра В. Калини, постав „напрю" усім противенствам долі, учбово-виховний заклад з правами австрійських середніх шкіл п.н. Українська Реальна Гімназія. На ті часи, 1945 рік, це було справжнім досягненням і справжньою горлістю української спільноти — еміґрантів — скитальців післявоєнного Зальцбурґу. Протривала ця гімназія з гарними успіхами п'ять років й уможливила продовжувати чи закінчити середню освіту близько 200 учням, що разом з батьками опинились у цьому закутку Австрії та терпеливо чекали вирішення своєї дальшої долі.

Готуючись до з'їзду, пятичленний Організаційний комітет, що його очолив інж. Ігор Пак, подбав про гарно оформлені запрошення і приготовив по-мистецьки виготовлену Зеновією Кулинич меморіяльну інформаційну брошуру з історією зальцбурзької гімназії (пера проф. Івана Головінського), а невтомна пресова референтка Аня Максимович подбала про відповідні пресові інформації. Нав'язано теж контакт з нечисленними вже професорами (було їх у 1945 році 15, а залишилось в живих п'ять) та зі своїми членами в ЗСА, Канаді й інших країнах поселення. Прибуло їх на з'їзд разом з членами родин коло 180 осіб. З'їзд розпочався добре підготовленим панелем, яким, як модератор, проводив інж. Павло Палієнко, а панелістами були два професори університету — Іван Головінський і Володимир Стойко. Темою панелю була — „Зальцбурзька гімназія з перспективи сорока років". Кинуті на екран прозірки відсвіжили пам'ять про давним-давно минулі часи і ситуації.

Увечорі першого дня з'їзду відбувся урочистий бенкет, а в його президії засіли, крім голови Організаційного комітету інж. Ігоря Пака з дружиною і тостмайстра інж. Павла Палієнка, о. д-р Волошин, два професори-основоположники гімназії — проф. І. Олексишин і автор цих рядків, та дві вдови по померлих професорах — пані Кокольська і Ростковия. Основну і продуману доповідь виголосив проф. Олексишин, а з коротким словом привіту виступив проф. Мирослав Семчишин.

У мистецькій частині, яку започаткували дві групи молодих вокалістів, незвичайно успішно домінувала як авторка і виконавець талановита Ліда Юрків—Белендюк, що під стиль Гриця Зозулі з „Лиса Микити" виступила з дуже вдалою сатирою на професорів і учнів тих незабутніх зальцбурзьких років. Вечір закінчився гучною забавою під звуки оркестри Б. Гірняка.

На з'їзд наспіли привіти від професорів — І. Жили (з Австрії), О. Микитея, Ф. Лукіяновича, І. Шандровського і абсольвента зальцбурзької гімназії о. архимандрита Л. Гузара. Прислали свої привіти також дружини померлих професорів — О. Калина, Б. Бабяк, Н. Каменецька й О. Княжинська. З колишніх учнів прислали привіти відома поетеса Марта Тарнавська та Р. Копійчук.

Другий день з'їзду почався Богослуженням, що його відправив у чудовій церкві Союзівки о. д-р Волошин. У різних групах зроблено ряд спільних пам'яткових знімок. Опісля відбулась ширша народа-збори учасників з'їзду, на яких коротко підсумовано дотеперішню діяльність зальцбуржан, розглянено можливості нових проєктів діяльности та обрано керівні органи нової Управи. Головою обрано Дарію Княжинську-Семеґен, секретарем - Ірину Стаховську-Лапичак, а Володимира Воловодюка - касиром. Офіційно з'їзд закінчено спільним полуденком, а далі слідували гуртові знімки, розмови та плянування на недалеке майбутнє.

Ось стільки - побіжно - про цей ювілейний з'їзд, який в загальному пройшов успішно і дав вдоволення його організаторам і учасникам. Але треба ствердити, що ці з'їзди зальцбуржан мають вже свою історію, як також і свою своєрідність Бож чи не єдина це українська еміґраційна гімназія післявоєнної Европи, учні якої чи абсольвенти періодично, починаючи від 1958 року відбувають свої зустрічі-з'їзди, поєднані з відповідними програмами і споминами. А в 1946-47 роках за даними нашої енциклопедії було таких гімназій 29, в тому дві в Австрії (друга була в Інсбруці), але рідко, а то й зовсім не чути про подібні з'їзди учнів цих інших еміґраційних гімназій.

У чому ж своєрідність, якщо не вийнятковість цих з'їздів у повені інших подібних ювілейних імпрез? Невже час, що ділить їх, цих ентузіястів гімназійних зустрічів, від початків до закриття гімназії не має впливу на цю „молодь", що, залишивши таборові бараки, розбрелась по всьому світі і виросла на зрілих статечних громадян різних професій і створивши собі родинні вогнища, встигла вже за ці пройдені роки вивести власних дітей „у люди" а то вже й внуків підховала? Виходить, що ні. Бо попри все це, щось глибшого їх в'яже-єднає у таку невелику чисельно, але міцно спосну спільноту. В'яжуть їх спогади дитинства-юности і визрівання, хай і в суворих сіробуденних умовинах таборового життя і як же примітивних на ті часи влаштування шкільних приміщень, не кажучи вже про хронічну недостачу шкільних підручників чи інших навчальних посібників. Зустрівшись, вони наче відживають, відшукують свою загублену молодість; вони молодшають і радіють один одним, обмінюючись споминами з шкільної лавки. Творять вони тоді якусь окрему гейби сім'ю, що не пропала в ході часу й обставин.

За останніх 40 років цим з'їздам були присвячені окремі статті-репортажі, спогади, ба навіть вірш Марти Тарнавської з нотами під музику. А вся ця „література" сповнена нотками носталгії за тим усім, що вже безповоротно минуло... „Коли зустрічаються друзі, — читаємо в одному такому спомині, — кудись діваються роки"...або „Нам так добре разом, а рокам чомусь спішно"...Ось у чому вся своєрідність, увесь феномен того шукання себе, того взаємнення і дружби невеликого сегменту саме тієї української генерації, що не дала себе суцільно втягнути в вир довкільного, може, й вигідного, життя, але частину того життя на своїх нових поселеннях періодично наповняє іншим змістом. Вони, колись юні зальцбуржани, ніяк не хочуть забути саме тих часів, коли силою волі і характеру під проводом своїх ідейних патріотів-педагогів визрівали і здобували основну освіту на чужій і твердій землі, але в рідній школі. Вони не хочуть забути коріння цієї освіти, яку здобували далеко від рідної землі, того коріння, парості якого в іхніх серцях ще не завмерли і дають себе відчувати хай і в старшому віці.

Постановою ювілейного з'їзду 40-річчя зальцбурзької гімназії, черговий десятий з'їзд відбудеться у 1987 році. Може не всі вони прибудуть на нього, може і не всі з цих кількох, що залишились, професорів зможуть взяти у ньому участь. Але ми певні того, що цей, вже тепер заплянований з'їзд тих особливих зальцбуржчан з української гімназії на Лексенфельді — таки відбудеться!

М. Семчишин

Помер...

(Закінчення зі стор. 1)

лена у вівторок, 26-го листопада ц.р., о год. 7-ій вечора у похоронному заведенні Литвина в Юніон, Н. Дж.

Похорон відбудеться в середу, 27-го листопада, о год. 8:30 ранку з цього ж похоронного заведення на цвинтар Голливуд в Юніон, Н. Дж.

Покійний осиротив дочку Дороту Ґарсон з мужем Йосифом, трьох внуків та численну українську, а зокрема союзову громаду.

Св. п. Я. Бурій

Св. п. Я. Бурій

У неділю, 6-го жовтня 1985 року, після важкої недуги, на 62-му році життя упокоївся в Бозі св. п. Яків Бурій, людина прямолінійна, чесна, побожна, сповнена християнських і національних твердих принципів, яка без великого розголосу у своїй скромності, допомагала своїй родині, приятелям і зокрема українській справі не словом, а ділом — працея і жертвою.

Покійний осиротив вірну дружину Анну, яка на протязі цілого життя була його невідлучною помічницею як у спільному, так і у суспільно-громадському і церковному житті. Обоє вони були активними у праці для УНС, делеґатами на кількох конвенціях УНС, де брали активну участь, добрими організаторми. Крім того вони були всюди, де цього вимагала справа, чи в ОУВФ, КУК, в церковних та інших організаціях, товариствах і установах. Покійний був довголітнім секретарем відділу УНС, адміністратором Видавництва Літопису УПА, основоположником Українського Дому ім. Т. Шевченка, активним членом Товариства колишніх Вояків 1-ої УД УНА. Дружина його була головою відділу ОЖ ЛВУ, членом управи Жіночого відділу КУК й інш. Цікавою однак, була у них спільність не тільки думки, але й чину. Вони все були разом. Виховали під кожним оглядом бездоганно своїх дочок Любу і Уляну. Вони крім вищої загальної освіти, закінчили „Рідну Школу" і Курси Українознавства, брали участь в дівочому хорі „Веснівка", а Уляна якийсь час учителювала у „Рідній Школі" при церкві св. Миколая. Це своє релігійне і національне виховання вони успішно продовжують у своїх родинах.

Похорони св. п. Якова Бурія, що користувався пошаною і признанням в українській громаді, розпочалися відправленням двох Панахид в похоронному заведенні, при співі чоловічого хору „Бурлака" та численних учасників. Похорон відбувся у четвер, 10-го жовтня, з церкви св. Миколая в Торонто. Жалобну похоронну Службу відправили о. митрат І. Сиротинський, о. крилошанин Б. Остапович, о. Д. Паньків і о. Я. Левицький. Глибоку змістом проповідь, включаючи життя і чини Покійного в церковній і національній дії виголосив о. парох і митрат І. Сиротинський. По закінченні похоронних відправ велика кавалькада авт відпровадила Покійного на цвинтар Парк Лавн в Торонто, де після кінцевої відправи над могилою щирі співчуття родині і згадки про покійного склали: головний радний ред. В. Дідюк УНС, і організації, у яких активно працював Покійний, М. Кулик — видавництво Літопису УПА, В. Гуляк — Управа колишніх вояків 1-ої УД УНА.

Після похорону у великій залі ресторану Бейбі Поінт Лонч відбулася тризна-обід, яким проводив ред. В. Дідюк, а додаткові співчуття родині склали: М. Підкович — Ж. КУК, о. митрат І. Сиротинський, о. крилошанин Б. Остапович, співробітник з праці Лест Чаґені, ред. В. Дідюк. Подяку в імені родини склали дочка Люба Петерсон і з'ять К. Перович. Відспіванням „Вічная Пам'ять" і молитвою о. крил. Б. Остаповича закінчено тризну.

Замість квітів на могилу Покійного, на бажання родини, учасники похоронів жертвували на Фонд оборони доброго імени України і українців у вільному світі та будову української церкви в Оттаві.

Відходять від нас ті, що вміли і знали, як працювати для громади, яка буде про це пам'ятати.

Н.Н.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Друзями та Знайомими, що 24-го листопада 1985 року по довгій і тяжкій хворобі, на 79-му році життя помер в Рочестері, Н. Й.

наш Дорогий ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН МАРКОВИЧ ВАСИЛЕЦЬ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок, 25-го листопада 1985 р., о год. 7 30 веч. і у вівторок, 26-го листопада 1985 р., о год. 7-ій веч.

У середу, вранці, 27-го листопада 1985 р., після ПОХОРОННИХ ВІДПРАВ в Церкві. Тіло Покійного буде перевезене на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

У великому горі повідомляють Рідню, Друзів та Знайомих:

дружина — УЛЯНА
доньна — МАРІЯ з родиною
сини — ФЕДІР і ЄВГЕН з родинами

Головна Пластова Рада і Головна Пластова Булава

у глибокому смутку повідомляють усе Пластове Членство в діяспорі й в Україні, що в суботу, 2-го листопада 1985 р. в Парижі (Франція), відійшов на Вічну Ватру, проживши 85 років

св. п. проф. д-р

Володимир Кубійович

один з найвизначніших науковців нашого часу, знаний в науковому світі України й інших країнах, як автор антропогеографічних праць, синтетичної праці загальної географії України, доцент Яґайлонського Університету в Кракові, опікун і професор УВУ, член багатьох наукових товариств, організатор і голова Українського Центрального Комітету в Генеральному Губернаторстві та почесний член Пласту.

Як творець і головний редактор Енциклопедії Українознавства, став ініціятором вирощування української духовости в діяспорі.

Пам'ять про Нього буде вічною серед все нових поколінь українського народу!

Родині, Друзям і найближчим Співробітникам складаємо глибокі співчуття —

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА РАДА
і
ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

Згідно з бажанням Покійного, пожертви замість квітів на могилу просимо складати на фонд Вічної Енциклопедії Українознавства.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

Помолімось за Визначних Меценатів — воздержинів української науки —

бл. п.

Ірину і Мирослава КОЛТУНЮКІВ

У ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Середа, 27-го листопада 1985 р., о год. 9-ій ранку в УКЦеркві Царя Христа в Бостоні, Масс.

Священослужитель: Впреп. о. ПЕТРО ДУДЯК

У вдячності за доброчинство і підтримку Українського Гарварду —

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФОНДУ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ нашого Найдорожчого МУЖА, ТАТА І БРАТА

бл. п.

ЮРКА ЛИТВИНА

яка припадає 30-го листопада 1985 року

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

у церкві св. Володимира у Стемфорді, Конн.;
у Торонто, Канада, у церкві св. о. Николая;
у Монтреалі, Канада, у церкві св. Івана Хрестителя;
і у церкві св. Юра у Львові, в Україні.

Просимо Приятелів і Знайомих помолитися в цей день за спокій Його душі.

У глибокім смутку:
дружина — АННА
сини — ПЕТРО і А. ЮРКО
брати — ПЕТРО і ВАСИЛЬ

23-го листопада 1985 р. упокоілась по тяжкій недузі на 77-му році життя біолог-науковець, донька генерал-хорунжого Армії УНР

ОЛЬГА ПАВЛОВИЧ
уроджена ЧЕХОВИЧ

У смутку повідомляю Родину і Знайомих, що в неділю, 24-го листопада 1985 року, ненадійно, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий ТАТО і ДІДО

бл. п.

ЮЛІЯН БАРАНЮК

народжений 20-го липня 1899 р. в Глинянах, пов. Перемишляни, Зах. Україна, довголітній секретар 371-го Відділу УНС та голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

ПАНАХИДА у вівторок, 26-го листопада 1985 р. у похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 27-го листопада 1985 р., о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя, о год. 9:30 ранку і опісля на цвинтар Hollywood в Юніон, Н. Дж.

Горем прибиті:
донька — ДОРОТІ ҐАРСОН з чоловіком
і 2 внуки

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 21-го листопада 1985 р. заснула навіки наша Дорога МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п.

ЕМІЛІЯ ДУБНО
з дому СКОРНА

ПОХОРОН — у понеділок, 25-го листопада 1985 року з церкви св. Михаїла в Ню Гейвені, на цвинтар св. Лаврентія, Вест Гейвен, Конн.

Горем прибиті:
син — ОРЕСТ з дружиною ІРИНОЮ
дочки:
ІРИНА ГЛАДКА з мужем ОЛЕКСАНДРОМ
ОЛЬГА ПОСПОЛИТА з мужем СТЕФАНОМ
ЛЮБА
внуки:
БОГДАННА і ГРИГОРІЙ
ЯРОПОЛК з дружиною ЛЯРИСОЮ
РОКСОЛЯНА з мужем ЛАРІ і дітьми МАРКОМ і СТЕФОЮ
ДАРІЯ з мужем РОМАНОМ
ЮРІЙ, СТЕФАН і НАТАЛКА

Як Лора Дзюбанюк віднайшла свій світ

З нагоди Міжнародного Року Молоді, в серпні 1985 року відбувся в Оттавському університеті з'їзд („ІН ПАКС") молодих людей з понад 60-ти країн світу. Вони з'їхалися продискутувати всі справи, що відносяться до війни, революції, порушення людських прав, голоду, гонки озброєнь, миру, методів миротворення тощо. Під час з'їзду я зустріла єдину учасницю, крім мене, українку.

Властиво ми зустрілися зовсім припадк… я йшла на сесію і мала …обі вишивану сорочку. …ра йшла в протележний б… але, побачивши українську сорочку заговорила до мене українською мовою. Ми втішилися, що знайшли „нашу людину" серед „чужих"! Після цього, по сесіях, ми розмовляли щовечора, до другої години ранку. Під час розмов Лора описала мені свою родину, своє життя, свої амбіції, подорожі та пережиття. Вона народилася в Оттаві, Онтаріо. Вона має 20 років, студіює на музичному факультеті Оттавського університету і бажає одержати музичний бакалавреат з вокальною спеціялізацією. Одна з п'яти дітей, вона найбільше з них цікавилася своєю спадщиною. Її мати є з німецького, ливанського і французького походження, а батько — з українсько-польсько-вірменського роду. Тому що всіх дітей христили в протестантському обряді, вони ніколи не належали до української церкви, але Лора з власного бажання навчалася чотири роки в українській школі. Одначе, тому що батьки українством спеціяльно не цікавилися, вона залишила українську школу.

Лора ніколи не належала і не належить до ніякої української організації. Лише тому, що в неї вроджений талант до музики і відчуття мистецтва, вона особливо зацікавилася українською культурою і сім років тому стала членом льокального українського ансамблю танців, в якому бере участь досьогодні.

Лора Дзюбанюк

Довший час Лора взагалі нічого не знала про національне походження своїх батьків. Мабуть, тому, що вона недавно запізналася з українською музикою, вона почала роздумувати про свій національний світ.

—„Українська пісня — це я, і завжди буде частиною мого „Я". Але — з чого складається моя ідентичність? Ніхто в моїм середовищі не говорить про історію родини Дзюбанюків. Чому не було більше комунікації між бабунею і її родиною в Европі?"—

Не було кому відповісти на Лорині питання. З невиясних причин, батько не хотів входити в минуле, згадувати свої молоді літа, ні нав'язувати контакти зі своєю ріднею. Проте, Лора тим більше хотіла знати. Вона заявила, що з поміччю різних амбасад вона сама відшукує родину Дзюбанюків і постарається нав'язати з ними живий контакт, якщо ще лишилося з ким.

Батьки Лори не протестували. Вони навіть виявили свою підтримку, хоч самі не мали вже ні сили, ні причини себе „віднайти", але потайно надіялися, що Лора ще встигне сама себе зрозуміти і заспокоїти всі турбуючі її питання своєї ідентичности.

Перед Лорою простелилася зовсім нова дорога, але вона рішила нею прямувати в майбутнє. Зібравши всі гроші, що вона мала, Лора почала послідово шукати якінебудь сліди з життя родини Дзюбанюків. Минулої весни Лора несподівано натрапила на старого листа з 1958 року від вуйка. Зворотня адреса на конверті була польська. Отже, Лора тоді звернулася з тим до польської амбасади. З новими інформаціями, що вона від них одержала, написала до канадської амбасади в Польщі і до польського консуляту в Торонто. Відтак сконтактувался з Центральним державним архівом у Варшаві. Лора дуже переживала, бо вона ще ніколи таких розшуків не робила і не була певна, чи не заведе себе в сліпий кут.

Нарешті, за кілька місяців Лора одержала вістку про місце знаходження двох братів її батька. Зворушена Лора вирішила поїхати до Польщі їх відвідати, поки вони ще живуть. Щоб могти писати і розмовляти з вуйками, Лора мусіла навчитися володіти хоч трохи польською і українською мовами. Це не було легко. Ніхто вдома цих мов не знав. Треба було купити підручники і почати самій вивчати основні граматичні привила та лексику. За короткий час, розклавши словники довкола себе, Лора почала писати вуйкам листи. Навіть місяць не проминув, коли прийшли від них зворушливі відповіді.

Для Лори відкрився новий світ, що обіцяв нові знайомства, цікаве життя, і мабуть відповіді на її докучливі „чому", „як", і „хто". Хоч вона ще ніколи сама нікуди не подорожувала, ще ніколи не виїжджала поза межі своєї провінції, Лора завзялася поїхати сама до Польщі. За два тижні вона виїхала з Оттави в вимріяну подорож.

Під час лету до Польщі Лору вхопили непевність і страх: що станеться, якщо її ніхто не зустріне? Що як вони зможуть порозумітися? Що, не дай, Боже, як хтось з них вміжчасі помре? Що...що...що...? Але, на щастя, не мала часу розжалобитися, коли літак приземлився. Дивиться вона через вікно, а там-сірість, чужі люди, натовп, метушня. Але придивившися, побачила, що хтось скаче з її фотографією в руці і щось вигукує, а за ним стоїть китиця червоних лиць — молодих і старих.

Лора оповідала про свою візиту з великим зворушенням і вдоволенням. Усі її радо, по-родинному приймали. Молоденькі племінники і племінниці до неї прилипали, випитували її про західній світ. Вся родина дала Лорі признання за те, що вона відважилася поцікавитися іншими і взяла на себе відповідальність плекати своє українство. Хоча зпочатку вона боялася говорити, щось на неї вплинуло (можливо ентузіязм дітей, приязнь старших, заохота всіх знайомих), і вона почала щораз вільніше розмовляти. Вона почувала себе як вдома. Перший раз у своєму житті Лора зазнала глибоке почуття родинної повноти. Всі її докучливі питання відносно ідентичности злилися з новими переживаннями і перетворилися у відповідь: вона — українка. Ні зміна клімату, ні політична система, ні мовні проблеми, ні чужі звичаї — нічого її не відчужило. Навпаки, Лора збагнула, що ідентичність людини дає їй силу перебороти щоденні проблеми життя та невід'ємно лучить її з іншими людьми, зі спільним минулим і спільною майбутністю.

Повернутися до Канади не було легко. Лора з усіми членами родини дуже зжилася, але вона обіцяла переписуватися з ними і дотримується слова — листи з кожної сторони стають щораз довші і повніші. Вона згадує завзятість своєї рідні — жити українським життям серед чужого середовища, чарівну атмосферу правдивого українського дому, щоденні пригоди, пов'язані з порівняльно бідною економією, надзвичайну любов, що лучить всіх членів родини, та їх задоволення лише разом сидіти і до ранку співати.

Лора виступила з українською піснею під час розвагової частини Оттавського з'їзду. Її виступ був не тільки професійний, а її голос мав стільки краси і чару, що вся заля затихла і слухала її з великою увагою. Своїм виступом вона всіх спонукала зацікавитися українським мистецтвом і взагалі Україною.

Тільки я знала, що Лора була надхнена своїм відновленим почуттям ідентичности.

Лора Дзюбанюк репрезентує тих молодих українців, які варті нашої спеціяльної уваги і підтримки. Загально — їх не видно ні по організаціях, ні на імпрезах, ні у рідних школах. Отож, щоб не зачислити їх до „загубленої ґенерації", всі українці мусять таких молодих людей шукати, не конечно в стандартних, устабілізованих інституціях, а головно, нав'язувати знайомство з батьками, що почувають себе відчуженими.

Уляна Плавущак

ПРАЦІВНИКИ СЛУЖБИ іміграції і натуралізації затримали на нюйоркському летовищі ім. Кеннеді румунського громадянина Анді Георгеску, не давши працівникам румунської амбасади насильно посадити його в літак, що летів до Румунії. А. Георгеску перебував у ЗСА з робочою візою біля двох років і працював акробатом у цирку. Представник Служби іміграції і натуралізації заявив, що Георгеску затриманий, бо Державний департамент і „зацікавлена особа в ЗСА" підозрівають, що його змусили вилетіти на батьківщину, а він хоче залишитися в ЗСА. Але Георгеску заявив, що він таки хоче повернутись до Румунії. У Фініксі, Аріз., молода жінка заявила, що вона вагітна з його дитиною.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Добра новина з Торонто

У понеділок, 14-го жовтня ц.р., перший примірник книжки Олександра (Леня) Скоценя „З футболом у світ" побачив світло денне. Впродовж двох тижнів мав закінчитися остаточно друк першого випуску 1,300 примірників.

Згадана книжка, що представляє собою своєрідну енциклопедію українського футболу на рідних землях і частинно на чужині, є вислідом наполегивої довголітньої праці автора. Книжка має 640 сторінок друку, тверду обкладинку та 50 історичних фотознімків. Вже хочби з цієї точки зору її вартість є для нас, українців, неоціненним культурним надбанням.

Як я вже згадував в одному із своїх попередніх дописів, ціна книжки виноситиме 25 американських долярів, що включатиме кошт пересилки. Її можна вже тепер замовляти безпосередньо в автора, звертаючися на адресу: Mr. A. Skocen, 370 Dixon Rd. Apt. 407, Weston, Ont. M9R 1T2 Canada; tel. (416) 245-7054. Ми в Чикаґо плянуємо невдовзі чергову зустріч з автором у формі спільної вечірки, щоб допомогти йому розпродати якнайбільше примірників у нашій околиці. Закликаємо інші осередки українського поселення до подібної акції. Незалежно від цього, з нагоди свят Різдва Христового я не можу собі уявити кращого дарунка під ялинку для зацікавлених українським спортом, як книжка „З футболом у світ".

Р. Дублянниця

Поєдинок Олександра Скоценя з віртуозом французького футболу Жак Жонке. Матч чемпіонату Франції, Ніцца — 1948 (фото з книжки О. Скоценя).

Унікальне спортове видання

Вже появилася в розпродажу довго очікувана книжка, спомини Олександра Скоценя „З футболом у світ". Появу цієї книжки автор завдячує моральній і матеріяльній допомозі УСЦАК-Схід. Літературний редактор Юрій Степовий, тверда кольорова обкладинка роботи мистців Оксани Склярчук-Базюк і Петра Сидоренка, технічний редактор Іван Еліяшевський, набрано на компютері Дарією Резчинською, „Вільне слово".

В слові від автора Олександер Скоцень закінчив такими словами: „Передаю в руки української читацької громади книжку моїх споминів „З футболом у світ" і надіюсь, що вона стане стимулом для інших українських спортових діячів в різних ділянках українського фізкультурного життя, щоб своїми споминами збагатити українську мемуарну спортову літературу".

Чи здійсняться надії автора, важко передбачити, а тим часом книжку „З футболом у світ" можна з певністю назвати унікальним спортовим виданням. Починає автор розділом „Львів — моє місто", описом його краси, історичних пам'яток, згадує про Левандівку, частину міста, де народився. Цікаво описує в кількох розділах історію своєї молодости, початки спортової кар'єри. Слідують розділи про ліквідацію польською владою пласту, „Змагання СК „Русь" — СТ „Україна", „Український Спортовий Союз-УСС", а дальше про поодинокі змагання УСК „Тризуб" Богданівка з іншими українськими дружинами в 30-их роках. В усіх розділах є подані історичні факти, імена спортових діячів, футболістів і змагунів інших ділянок спорту.

В розділі „СТ „Україна" 1911-1939" є цікава згадка про синів Івана Франка, що проявляли свою активність в цьому Т-ві і деб'ют О. Скоценя в складі дружини в 1935 році. Дуже цікаві розділи „Спортовий Майдан Сокіл-Батько", описи виступів СТ „Україна" з іншими українськими дружинами, включно з Чернівецьким „Довбушем" і Закарпатською „Руссю", „Львів виграє чашу", „Останній сезон", „Важливий 1939 рік", „Останній матч СТ „Україна" закінчують описи передвоєнних часів.

Слідують надзвичайно цікаві розділи „Совєтські часи", коли автор розпочав спортову мандрівку, інтриґуючі зустрічі з московськими та київськими футболістами і діячами спорту, виступи у складі київського „Динамо" в 1941 році. Дальший шлях автора з цікавими пригодами простелився з Києва назад до Львова, по кількох роках за Сян і дальше до Жіліни, що на Словаччині, і врешті до Австрії. „Переїзд до Німеччини" це черговий розділ, в якому автор подає факти з діяльности українських спортових осередків і особливо про Раду Фізичної Культури (РФК).

З особливою цікавістю читається розділ „Франція", де автор виступав в професійному клюбі міста Ніцца в сезоні 1948-49 року. В розділі є фотознімки цього клюбу, декілька ілюстрованих рецензій і інтерв'ю з автором з французької преси. Шлях дальшої мандрівки О. Скоценя привів до Канади, до міста Едмонтону, пізніше до Торонто, де автор подає документальні факти про існування й осяги українських футбольних дружин і свою участь в них.

В кінцевих розділах цієї, без сумніву, цінної книжки, автор подав короткі нариси про українські спортові осередки в ЗСА: УСК Ню Йорк, УСТ „Січ" Елизабет, УСВТ „Чорноморська Січ", УАСТ Рочестер, УСО „Тризуб" Філядельфія, УАСТ „Леви" Чикаго, УАСТ „Черник" Дітройт, СК СУМ „Крилаті" Йонкерс та інші. Останні сторінки присвячені 70-річчю СТ „Україна" Львів, що відбулися 20-го —21-го червня 1981 року у Філядельфії, та жертводавцям, що своїми пожертвами спричинилися до видання цієї дуже корисної для історії українського спорту книжку.

О. Твардовський

УСВТ „Ч. СІЧ" - Мадярський СК 3:0

В неділю, 20-го жовтня ц.р. відбулися ігри шостої рунди за першенство І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи Ню Джерзі. Виступаючи на виїзді в гарному настрої і доброму фізичному стані, „Січовики" показали гру, проти якої мадярські футболісти не могли знайти вагомих контраргументів. Вже в 3-ій хвилині Ансальмо з швидкої акції АНдрія Бакуна здобув ведення 1:0. В 30-ій хвилині Хмілевський з позалінійного викиду м'яча А. Бакуном підніс рахунок до 2:0. Маючи перевагу, українські футболісти майже безперервно перебували на половині господарів, але м'яч із численних стрілів наших змагунів нападу не долітав ді цілі. Образ гри не змінився і після перерви „Ч. Січ" невпинно проводила швидкі акції в підворіття мадярів, які, втративши надії на успіх своїх контратак, згущено невтралізували чолових стрільців нашого нападу. Все таки в 75-ій хвилині Хмілевський знову з поза лінійного викиду м'яча А. Бакуна головою, вдруге в цій зустрічі, вмістив його в сітці воріт суперників 3:0. Цей вислід не змінився до кінця змагань. Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Ромійо, Сирчвел, Зулійо, Брієнза, Ансальмо, А. Бакун, Чижович, Торій, Хмілевський, Рубалевський, д-р В. Бакун, Сабрій. Провідник Вол. Бакун.

Резервова дружина „Ч. Січі" зазнала поразки з клюбом ЗСА вислідом 2:3. Голі для нашої дружини здобули М. Хамуляк і М. Мурся.

(от)

Громада...

(Закінчення зі стор. 1)

ка і дідуся та привітати маму і бабусю Наталію, яка ввесь час морально підтримувала ювілята і виконувану ним працю.

Зворушений привітами мгр Базарко подякував усім в першу чергу Владиці Лостенові, о. ігуменові П. Пащакові, діловому комітетові на чолі з мгром І. Винником, усім отцям, М. Плавюкові, з яким він довго співпрацював на форумі СКВУ, представникам організацій і установ, родині і приятелям, а найбільше своїй дружині Наталії, цитуючи із писань Івана Франка слова: „Бережи маєток на чорну годину і віддай маєток за вірну дружину". Ювілят відмітив, що цим вшануванням громада вітає усіх відданих суспільно-громадських діячів.

Головне слово з даними і перечисленням праці, яку ювілят виконував довгими роками, виголосив І. Винник. Він також повідомив, що на адресу комітету і ювілята наспіло біля 70 привітів, між ними від усіх Владик — Митрополита УПЦ Мстислава, Митрополитів УКЦ Максима і Стефана, єпископів Василя, Інокентія, Роберта, президента СКВУ, від УБС, УНС Пласту, ІСНО, СУА (централі і відділів), СУК „Провидіння", усі екзекутивні урядники якого були присутні на бенкеті, щоб вшанувати довголітнього провідного „провидінця".

Після привітів та представлення обох почесних столів, при яких дружньо засіли представники усіх українських організацій і політичних угрупувань, відбулася концертова частина бенкету з виступами відомих оперних співаків Марти Кокольської-Мусійчук і Андрія Добрянського при акомпаньяменті Соні Шерег і Сандри Луттерс. Вони виконали кілька пісень і мелодії та закінчили дуже вдалим дуетом „Не забудь юних днів" муз. М. Лисенка.

Імпрезу закінчив подякою комітетові і всім людям доброї волі голова І. Винник, кажучи, що цей вечір повинен бути прикладом для громади, як вона повинна працювати, спільно і об'єднано. При тому він повідомив, що дохід з імпрези буде повністю призначений на виховання молодих священиків і на потреби церкви св. Юра.

Коротким привітанням і молитвою о. протоієрей Іван Ткачук закінчив це дійсно соборне українське зібрання для вшанування людини, яка трудилася для України і поширення української правди в діяспорі.

Цілу імпрезу фільмував і робив світлини продуцент короткометражних фільмів Ярослав Кулинич.